

Gymnasier optager de rigtige – selv om de optager de mange

Af Birgitte Vedersø, formand for Danske Gymnasier

Der er ikke nødvendigvis en modsætning mellem et bredt optag og et rigtigt optag på gymnasierne, sådan som Nanna Højlund, næstformand i Fagbevægelsens Hovedorganisation, slog på tromme for tidligere på måneden.

I dag vælger hovedparten af en ungdomsårgang gymnasiet, når de forlader grundskolen, og på den måde er gymnasiet blevet en bred ungdomsuddannelse – i modsætning til fortidens mere elitære gymnasium – og det rummer både stx, hf, hhx og htx. Men samfundet har også ændret sig. Der stilles i dag langt større krav til unges viden og kompetencer, til deres matematiske indsigt, analytiske evner og sprogfærdigheder. Og at opnå det kræver uddannelse, uddannelse, uddannelse.

Derfor bør man ikke begræde gymnasiernes evne til at løfte vidensniveauet hos generation efter generation af unge, men tværtimod se det som et bidrag til fællesskabet. Og gymnasierne gør det godt. Hver gang 100 elever starter på et alment gymnasium, dimitterer 84 af dem tre år senere med en studentertitel på hovedet. Det giver stx den højeste udførelsesprocent af samtlige ungdomsuddannelser. Og det i sig selv er vel en meget god indikator for, at eleverne selv føler, de har valgt rigtigt.

Mavefølelsen bakkes op af undersøgelser. I januar fastslog Rockwool Fonden <LINK: <https://www.rockwoolfonden.dk/publikationer/unges-valg-af-ungdomsuddannelser-giver-oekonomiske-fordele/>> at vores unge overordnet set vælger den ungdomsuddannelse, der passer bedst til deres forudsætninger og evner: De, der vælger gymnasievejen, ville ikke være bedre tjent med en erhvervsuddannelse, og de, der vælger erhvervsuddannelsen, havde ikke klaret sig bedre, hvis de havde gået i gymnasiet, konkluderer rapporten.

Derfor bør vi lytte til de unge, når de siger fra over for pres og påvirkninger, der udspringer af kortsigtede prognoser og politikker. Vi skal give dem plads og mulighed til at vælge selv, fordi vi tror på, at de er i stand til at træffe kvalificerede valg.

Når det er sagt, så skal vi selvfølgelig gøre noget for at samle op på den lille gruppe, som ikke bruger deres studentereksamen til at læse videre. Har de brug for et venligt skub, skal de have det.

Men man skal også huske på, at livet ikke altid kan planlægges, og at ikke alle går den lige vej gennem uddannelsessystemet. De syv pct., der ikke har afsluttet eller er i gang med en uddannelse efter 6 år, omfatter både iværksætteren, der fik en god idé og forfulgte den; Musikeren, der udlever sin drøm; Dem, der måske faldt til som pædagogmedhjælper eller bartender, og blev i det job, der blot var tænkt som et midlertidigt afbræk på vejen; og dem, der pludselig blev lokket af chancen for at blive bestyrer i den lokale brugs. Selv om det måske ikke umiddelbart kan læses af statistikkerne, så går det langt de fleste af dem godt. Og selv om deres løncheck måske havde vundet ved, at de tog en uddannelse, så måles livskvalitet jo i andet end lønkroner.

Nanna Højlunds konkrete forslag om at måle på, om dimittenderne bruger deres uddannelse til noget, er ikke uinteressant, hvis blot man måler alle uddannelser ens. Altså skal studenter såvel som erhvervsuddannede måles både på, om de er under uddannelse eller i job. Ledigheden blandt mennesker

med studentereksamen som højst gennemførte uddannelse er faktisk den laveste blandt alle uddannelsesgrupper. Ifølge Danmarks Statistik bare 1,6 pct i 2019. Og ingen vil vel påstå, at håndboldspilleren Mikkel Hansen, iværksætteren Kristian Scharling eller musikeren Lucas Graham har spildt deres gymnasiale uddannelse, fordi de har for travlt med karrieren til at læse videre.

Vi vil dog godt give Nanna Højlund ret i, at konkurrencen imellem uddannelsesinstitutionerne er gået for vidt, og at det vil gavne alle med et nyt taxametersystem, hvor institutionernes økonomi bliver mindre direkte afhængig af antallet af optagne elever. På den måde kan vi også sikre, at der fortsat findes ungdomsuddannelser i mindre byer og landområder, selvom antallet af unge i udkanten mange steder falder i de kommende år. Derfor har vi opfordret politikerne til at gennemgå taxametersystemet med kritiske briller – men først, når vi har en fornuftig aftale på plads om, efter hvilke kriterier vi fordeler eleverne på de enkelte institutioner.

Og lige for at runde af: #Altermuligt-kampagnen som Nanna Højlund langer ud efter, er mest tænkt som et opmuntrende klap i ryggen til stx-eleverne, som vi synes, har fået uretmæssige hug fra mange sider. Derfor skød vi den i gang i studenterugen i 2019. Vi synes, at der er behov for en positiv og optimistisk fortælling om, hvad stx kan og er, og hvilke muligheder man får med en almen studentereksamen.

#altermuligt er på en og samme tid essensen af gymnasietiden og en hyldest til alle de skønne unge mennesker, som igennem tre år har knoklet for at suge viden til sig og derefter springer ud i livet med alle muligheder for at kaste sig ud i et spændende studie, afprøve nye sider af sig selv i en børnehave eller på en højskole, eller rejse ud i verden og få nyt perspektiv på tilværelsen. Vi har som samfund brug for, at de unge tror på, at det er muligt at forandre verden til det bedre – at alt er muligt. Vi kan tidsnok blokere for deres drømme.